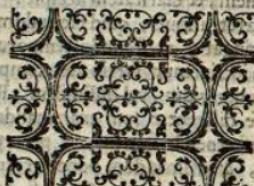

mouent, essent debiles, motiones autem secundi temporis bene examinata, iuxta regulas video-
tur esse a Deo, & recta ratio eis non repugnat, tota electio secundi temporis
est preferenda: licet enim prius clare non constaret per
eam de Dei voluntate, tamen
rebus melius agitatis, & discussis
accidente rationis te-
stimonio potest maius evinci-
sieri ut con-
stet.

electionis.

C A P. X X I X.

Estat nunc ultimum, nempe to-
Praxis elec-
ta praxis, & ordo proponendi
tionis.
D R electionem, & inducendi eū,
qui facit Exercitia. In primis
igitur hoc valde notandum est,
quod etiam supra indicamus,
iam cum ab initio huius secundæ hebdomadæ
incipere disponi animam per meditationem il-
lamde Regno Christi, quæ mentem erigit à ter-
renis & fluxis, ad Salvatoris imitationem desiderandam: quæ quidem dispositio alenda est sem-
perdeinceps in eo, qui se exercet, excitando eū,
& dirigendo ad id, quod perfectius est per reli-
quæ meditationes, vt Natinitatis, Circuncis-
onis, & alias, in quibus ita instruendus est, vt con-
cipiat desiderium assimilandi se filio Dei, & præ-
terea quam maximam posuit erga eum gratitudinem,
qui tanta nobis dedit, & tanta pro nobis fecit. In hac autem contemplatione de re-
gno Christi, existimandum non est, verba illa,
attellans coram infinita bonitate tua, &c. voti
viri habere, cum annotatione decima quarta
ex viginti sit peculiaris admonitio, ne quis va-
cans Exercitiis voto se facile obstringat.

Deinde quarto, vel quinto die inchoan-
tur

4. vel §. die
inchoanda
meditatio e-
lectio[nis].
Prefud. cir-
ca electio[nis].

tur meditationes electionis per illud Exercitium
pueri IE S V, cum remanist in templo, in quo
vt dicitur * in libro Exercitorium, cœpir dare
exemplum huius Euangelica perfectionis, quan-
do patre putatario, & naturali matre relatis vo-
luit occupari in IIS qua xterni patris essent

Exere. di- 3. Igitur ad disponendam animam electioni
sponendi ad facienda, post hanc meditationem datur pri-
mo Exercitium duorum vexillorum, deinde
codem die meditatio de tribus horum classi-
bus, que ad hoc tendit, ut iuxta eas qui in Exer-
citiis est, se examinet, & cognoscat affectum
suum erga res mundanas: & si in prima, vel se-
unda classe se deprehenderit, conetur sibi vim
faccere, ut se transferat in tertiam.

Pro intellig. 4 Ad maiorem autem intelligentiam harum gentia majori trium clasium, notandum est hoc in omnibus supponi, modum illam, quo pecunia illa acquisita est, non esse illicitum, ita ut obliget ad restitutionem. Nam alioquin non posset homo differens esse ad eam retinendam, vel relinquendam, quod tamen dicitur in terra clavis.

Aha nota- 5 Est ergo hic modus, ut quando v. g. ali-
da. quis ex nimio studio lucri, velex aliquo alio af-
fectu humano, & vitiioso negotiatur. Secundo
notandum primam, & secundam classem ita
inter se differre, quod utraque habet quidem
voluntatem quandam infirmam, & remissam
exendi affectum ad rem illam, sed prima clas-
sis nulla inquam adhibet media, nec cogitat de
mediis,

Aha notan
da.

IN EXERC. SPIR. CAP. XXIX. 109

medijs: secunda vero aliquid amplius facit, quia adhibet quidem aliqua media, sed quia ipsi placent, non autem iuxta Dei voluntatem, ac beneplacitum; & ideo videtur sibi parata omnia alia facere, prater illud, ut priuetur re illa- quam amat: tertia porro ad hoc etiam parata est, si Deo ita placeat, idque tantum inquirit an placeat.

6. Et sic pater totam hanc meditationem eo renderet, ut ostendat anima quam turpe, & peruersum sit, si non solum exuere nolit inordinatas cupiditates, sed si velit quidem eas exuere, sed co modo velit, quo ipsi libeat; & se non resignari in manibus Dei. Ex quo appararet, illam esse voluntatem admodum debilem, quia vere vult, & non vult.

7 Vnde quia res hac tanti momenti est, praesertim ad disposerandam animam electioni iam vicinæ, posset etiam qui Exercitum sumit, ad maiorem claritatem, præter hanc similitudinem, trium mercatorum, effingere sibi alias similitudines eiusdem tenoris, ut v. g. si essent tres agroti, qui sanari quidem omnes cupiunt, sed primus nolit adhibere medicinas vilas propter earum amaritudinem, nec abscissionem propter dolorem. Secundus velet quidem adhibere, sed quasi ipse proberet, ac iudicet, non eas qua aptæ sunt eius morbo, ut v. g. si nollet abstinere a vino aut similibus. Tertius denique se tortum medico permittat, ut & dietam imperet, & vrat,

ପ୍ରକାଶକ

Finis medi-
cationis 3.
classium.

Allz quoq.
similitudi-
nes esthogen
dix.

& fecerit ipsa etiam membra, si opus sit.
 Postea electionem facturam, & ex parte propria proponatur tres gradus humilitatis. Porro simul cum his duabus meditationibus, quas diximus, accepimus de duobus vexillis, & de tribus classibus, vel i.e. ita melius videatur sequenti die, post meditationem de transitu Christi a Nazareth, & de eius baptismo, proponuntur electionem facturo tres gradus humilitatis, ut quemadmodum dicitur in libro Exercitiorum, toto die eis animo veniet: simul tamen unum, vel duo mysteria vita Christi codem die, sicut in reliquis diebus, meditanda sunt. Nam hi tres gradus non dantur pro certa hora alicuius meditationis, cum non continetur, nisi unum punctum praecipuum, scilicet desiderium attingendi tertium illum gradum humilitatis, quod coto de mente reuelendum est extra meditationem, qui de munere, ionio, & ceteris exercitiis, in meditatione opportuno tempore, adhibito triplici illo colloquio de vexillis, vt ibidem dicitur.

DE

D E I P S A E L E C T I O N E
iuxta rationem secundi temporis.

C A P. X X X.

Is peractis accedendum iam proprius est ad electionem, & in primis declarandum preludium electionum, quod sere coincidit cum fundamento positivo: ante Exercitia. & ideo, qui bene illud meditatus fuerit, nullam in hoc habebit difficultatem.

2 Interim Instructor exploreat voluntatem exercentis se, an habeat indifferentiam, de cuius necessitate supra locuti sumus: & si magis propendere ad imperfectionem statum animaduerterit, explicit ei illud notabile, quod est in Exercitijs post tres classes, vt scilicet qui sentit affectum repugnante paupertati reali, perat a Deo, vt ipsum potius inclinet in illam partem. Cuius ratio est, quia virga incurva flectenda est in contrariam partem, vt deinde manens in medio, fiat recta: quod praeferit locum habet in hac materia, cum illa pars sit securior, & hoc nihil impedit vel Dei voluntatem, vel libertatem nostram. Hoc ergo supposito pergendum est in meditationibus mysteriorum Christi, quæ sunt in libro Exercitiorum, & simul vacandum electioni

Exploranda
exercentes
voluntas.

DIRECTORIVM

Etioni, ad quam dirigendam, danda sunt tria,
illa tempora recte eligendi voce vel scripto, ut
magis videbitur Instructori.

Quomodo
elect. pera-
genda.
Ex 3. temp.
bona elect.

³ Electio autem ita peragenda est, non ut ele-
cturus meditetur tria illa tempora toto tempo-
re meditationis, sed post peractam vnamquaque
meditationem, vel in aliqua eius parte, cum animus
iam quietus est, tunc tempus proprium est agendi,
& ratiocinandi circa re propositam. Et ideo dilig-
enter curandum est, ut meditationes, quemad-
modum diximus, de Christi vita diligenter fiant
suo tempore. Nam si quis omisitis suis medita-
tionibus vellet se totum dare cogitationi de elec-
tione status, non bene faceret. idque ei dam-
num afferret; quia per meditationes anima cor-
roboratur, & illuminatur, & eleuatitur a ter-
renis, vnde fit aptior ad Dei voluntatem & co-
noscendam, & amplectendam, & ad superanda
omnia impedimenta: & contra si cessaret a me-
ditando, obscurior fieret, & infirmior.

Mis:enda
eix medi-
tano.

4 Quare, ut dictum est, dandum est suum
tempus meditationi diuinatum rerum, quæ pro-
varietate mysteriorū occurunt; & suum deinde
tempus electioni, ne si anima tota occupetur
in hoc negocio, hac yna cogitatio exigit, &
exhauriat quodammodo succum & florem de-
votionis, & ita reddatur languidior.

Peculiaris
modus in
elect. tenca-
dus.

5 Quod si adhuc magis in particulari quæ-
ratur, quomodo hoc faciendum sit? dicendum,
quod si in secundo tempore eligendi versetur.

IN EXERC. SPIR. CAP. XXX. 113

debet qui deliberat sine villa sua ratiocinatione,
aut discursu adhibito, dum facit meditationem,
aut colloquia: & in summa dum constitutus est
ante Deum, proponere oculis mentis sua viam
consiliorum, & obseruare an sentiat in anima
sua motus aliquos consolacionis, aut desolatio-
nis. Deinde proponere sibi viam mandatorum;
& hoc idem circa eam obseruare.

6 Nec est ad hoc necessaria i particularis
meditatio , vt paulo ante dictum est, sed sufficit
hoc facere dum versatur in meditationibus , &
orationibus consuetis . Et hoc idem faciat ex-
tra tempus meditationis proponendo hoc mo-
do dicto , & obseruando motus prædictos ; nihil
discurrendo per se , sed tantum audiendo vocem
Domini , & se ad eam audiendam , & ad motum
illum accipiendo disponendo quantum pote-
rit ; maxime renouando sepe resignationem , &
desiderium cognoscendi inimum beneplacitum ,
& hoc semper curando , vt cessef omnis propria
voluntas , aut inclinatio .

7 Cum autem venerit Instructor, exigat **Exigenda** **ra**
ab eo rationem huiusmodi motionum: & si bo-**tio motionis**
ni vel mali spiritus signa deprehendat, vtatur
regulis de discernendis spiritibus, sed ijs prae-**excitantis:**
pue, que secundz hebdomada conueniunt:
& declaret ei quantum satis esse iudicabit ad
ipsum dirigendum vel erigendum si opus fuerit.
Et si bene procedere hac via videbit, alia medi-

H ratio-

tatione proposita hortetur, vt eandem viam teneat circa electionem propositam, vt experientur an durent eadem motiones, an aliae contrariae succedant. quod si contrariae occurserint, conetur discernere per praedictas regulas, qua sunt bona, qua male.

DE ELECTIONE IV XTA
priorē & posteriore modū.

C A P. XXXI.

G S 1 hoc secundo tempore non conficitur electio, quia qui exercetur, nullam notatu dignam motionem in se sentit, vel sentit in vtramq. partem, adhibendi sunt modi tertij temporis, prior, & posterior, qui declarandi erunt, ut cum priori modo aliquid constituerit, idem deinde expendat posteriori: & si idem resuluet ex veroque, id bonum signum est bona electionis.

2 Hoc autem tertio tempore poterit dari una tantum meditatio ex ijs, qua secunda hebdomada proponuntur cum sua repetitione, ut reliquum tempus impendatur electioni. idque videatur innui in libro Exercitorum per exemplum contemplationis baptismi, qua ponitur quinta die. Quanquam cum hoc non practiciatur, credi potest quod permittitur Instructori, ut unam vel duas in die det meditationes, ut viderit exercitanti magis profuturum, pro difficultate quam sentiat, & prout indigeat tempore ad faciendam hanc discussionem.

3 Monendum etiam erit, ut notet scripto rationes, qua se offerunt pro vtraque parte, id est

Quid si hoc secundo tempore non conficitur electionis?

Vna detur meditatio tertio tempore.

Nolet scri-

ptiones.

DE ORATIONE POST FACTAM
electionem.

C A P. XXXII.

Quid post
electionem
factam per
ageadum.

Latinum est in hac electione id,
quod in libello Exercitiorum,
ponitur in ultimo punto, ut ho-
mo post conclusum electionem
ad orationem se conferat. Quo
tempore si senserit mentem
suam confirmari in electione iam facta, sentien-
do in motiones aliquas, vel illustrationes de-
super immisus, ita ut Deus approbare videatur
quod factum est, & promittere vires ad ex-
quendum; id est optimum indicium, & haberi
debet tanquam sigillum totius electionis.

Quid cum
electio à ma-
lo spiritu ten-
tatur.

Si vero motiones, vel affectus, vel illus-
trationes intellectus eiusmodi essent, quae infir-
marent electionem factam; & examinare iuxta
regulas suprapositas, viderentur à malo spiri-
tu, vel saltet essent dubiae, non est mutanda
electio.

Quid si sit à
bono spiritu.

Si autem clare appareret esse à bono spi-
ritu, signum est discursum non fuisse bonum, &
electionem denuo faciendam.

Quid si in
oratione ni-
bil notable
acciderit.

Quod si in hac oratione nihil in utramuis
partem notable accideret, nec in affectu, nec
in

in intellectu, & voluntas eligentis in suo pro-
posito perseverat; non est electio in du-
bium reuocanda, sed ita putan-
dum est voluisse Deum,
per discursum ratio-
nis voluntatem

suam inue-
diri.

QVID AGENDVM INSTRUCTORI
cum sentit eum , qui electionem fa-
cti , ballucinari .

C A P . XXXIII.

Quid cum
exercens hal-
lucinatur ;

Eterum illud quoque interdum
contingere solet , vt Exercitia
sumens hallucinetur in electione
factienda : & licet Deus illum vo-
cet ad vitam perfectiorem , ipse
tamen vel propter demonis de-
ceptionem , vel propter propriam infirmitatem
imperfectiorem eligat , idque à Spirito sancto
esse putet , nec ab eo dimoueri possit .

Erigendum
est .

2 Tunc igitur prudentia est , vt Instrutor
non multum relugetur (quod frustra faceret)
sed neque ex altera parte confirmet electionem
factam , ac potius ostendat sibi non valde sati-
fieisse , sed sperare , quod progressu temporis
Dominus ei clarius indicabit voluntatem suam ,
& sic cum relinquat aliquantum dubium , & in-
certum de tali electione . deinde etiam instruat
quomodo disponere se debeat , ne aditum clau-
dat diuina luci .

Seppe extra
Exer . voi-
tatem agno-
uerunt .

3 Seppe enim experientia monstravit quod-
dam , qui ipso conflixi Exercitorum succubue-
rant ; deinde extra Exercitia commodius veri-
tatem agnouisse . idque ex ijsdem principijs ,

quæ

quæ hauserant in ipsis Exercitijs : siue quia dæ-
mon acrius oppugnat in illo articulo electio-
nis , siue quod natura ipsa (praesertim in ijs , qui
timidiores sunt , & pusillanimes) ut in illa quasi
agonia quodammodo opprimitur , & suffoca-
tur ; ita cum deinde quodammodo respirat , est
melius disposita ad ratiocinandum , & per-
cipiendum lumen Dei . siue denique ,

quia experientia deinde cognoscuntur , se non eam vitam
posse in seculo tene-
re , quam for-

taffe . in Exercitijs vel ipsi sibi
finixerant , vel eis de-

serat .

D E I S Q V I I A M S T A T U M
up, qm nimir babenit.

Methodus
reformatio-
nis vite.

Ost tractationem de electione po-
nitur à B. N. Patre methodus
quædam de emendatione, seu
reformatione vite: quæ doctri-
na maximè momenti est pro ijs,
qui iam sunt in statu immutabili-
li, vel saltem quos Deus non vocat ad mutatio-
nem status. Per hanc enim reformationem tol-
luntur multi abusus, qui etiam si non sunt pecca-
ta, saltem sunt origo multorum malorum.

Fructus hu-
ius doctrine.

2 Hac vero doctrina id agitur, vt multi, qui
iam vxorem, & familiam habent, licet in seculo
maneant, suo tamen modo perfectionem se-
tentur, ad quam nos quoque iuitare, & per-
ducere eos debemus ex vocatione nostra, ita-
que passim iubent Constitutiones nostræ. Nec
est dubium, quin si proximos iuicare conaremur,
ac dirigere ad hanc formulam, quæ hic expref-
sa est, valde insignis fructus sequeretur. Itaque
hoc omnibus operarijs Societatis valde com-

Quis modus mendacum esse debet.

Tenendum in
nuandis fir-
num scru-
mentibus.

3 Cum his igitur hunc modum tenere oportet, vt præter Exercitia ordinaria de Mysteriis
vita Christi, dentur etiam illa de duobus vexil-
lis,

lis, & tribus hominum classibus, immo etiam
præludium electionum. Hac enim licet non
adeo necessaria sint, vt ijs qui de toto vita sta-
tu deliberaturi sunt, non potest tamen dubita-
ri quin valde sint utilia, vt animentur ad eam
perfectionem, cuius ipsorum sultem status, ac
conditio est capax.

4 Ceterum secundus modus eligendi non
valde ad hoc negocium pertinet, sed potius ter-
tius modus, cuiusque membrum utrumque. Res
autem instituenda ita est, vt singula puncta di-
ficiantur v. g. de familia, vel de expensis: &
post deliberationem factam de uno punto, tran-
seatur ad aliud: in singulis autem maius

vel minus tempus infumatur, vt sue
rit negotij grauitas, vel diffi-
cultas. Aliquando enim
una hora, aut etiam
plures in uno
puncto
infumenda erunt, aliquando
autem plura puncta in
una hora conclu-
dentur.

Teritus mo-
dus elige-
di ijs via-
lior.

DE TERTIA HEBDOMADA
C A P . XXXV.

In 3. hebd.
stabilitur vi-
ta melioris
electio.

N **T**ertia hebdomada stabilitur,
& confirmatur electio vita me-
lioris iam facta; & voluntas ser-
uandi Deo, proposito tanto, &
tali exemplo nempe passione

Domini, & Salvatoris nostri. In
ea enim omnes eius virtutes multo insiguius,
atque excellentius eluent, & efficacius nos in-
uitant ad sui imitationem. Itaque magnus hic
thesaurus reconditus est, unde videmus sanctos
omnes in hac potissimum parte se exercuisse,
ut appareret ex libris, quos scriptos reliquerunt.
Et idco in hoc etiam oportet meditantem di-
ligenter instrui, quoniam hic esse deberet ordi-
narius animarum cibus.

Idem ordo
harum me-
ditationum,
quæ in 1 heb-
domada.

Quomodo
in composi-
tione loci
quis se ita-
tum.

2 Ordo & discursus harum meditationum
est idem, qui in præterita hebdomada, nempe
intuendo personas, dicta, & opera. Debet ta-
men ijs præsertim, qui non adeo sunt exercita-
ti, aperiri via in hac materia per illa puncta,
qua communiter tradi solent, quis patiatur,
quid patiatur, à quibus, & propter quos.

3 In compositione loci debet qui medita-
tur, ita se constitutre, quasi præsens esset myste-
rio, illi dum ageretur; & quidem ac si gestum
esset propter se lolum iuxta formam illam Apo-
stoli.

IN EXERC. SPIR. Cap. XXXV. 125

stoli. Qui dilexit me, & tradidit semetipsum
pro me. Itaque debet anima ita se respicere,
quasi ipsa causa fuerit tantorum dolorum, &
ignominiarum, quas Dei filius perpeſius est:
deinde videre, quidquid bonorum spiritualium,
quidquid gratie, & quod ab æternis malis libe-
rata sit, quod æterna bona se consecuturam
speret, hæc omnia ex Christi meritis sibi proue-
niente: immo etiam considerare Christum dum
illa pateretur, habuisse ante oculos & nos, &
nostra peccata in particulari omnia, & pro ijs
orasse, eorumque remissionem, & gratiam no-
bis impetrasse.

4 Quamquam autem affectus compassio-
nis est valde bonus, debetque & peti cum in-
stantia, & desiderari cum humilitate, & excipi
cum gratia; debent tamen simul etiam curari
alii affectus, qui sunt vtiliores ad profectum
nostrum spiritualem.

5 Primus autem est, quanta res sit offen-
dere Deum, quando ad satisfaciendum ei di-
uina sapientia dignum putauit adhibere ipsum
Filij sui sanguinem, & vitam, ex quo etiam na-
scitur summum odium peccati, quod præsertim
ab illa iustitia tam seueris ponis vindicetur.
quia si hoc in viridi, quid in arido?

6 Secundo cognoscenda, & veneranda est
bonitas, & sapientia Dei infinita, qua tam-
aptum mediū inuenit, ut hominum corda amo-

Affectus cu-
randi.

1. Est offen-
sio Dei.

2. Cogitatio
bonitatis
Dei.

et suo liquefacta ad se attraheret iuxta Apostolum: Commendat Deus charitatem suam in nobis, quoniam cum inimici essemus, &c.

3. Spes con-
stitutio.

7. Tertio, hic etiam confirmatur spes nostra, quia, ut ait S. August. Qui dedit, quod plus est, nempe virginem sui sanguinem, dabit & gloriam eternam, qua minus est sine dubio. Et ideo hic Christi sanguis tenendus est ut arrha, & pignus tum diuini amoris, tum futura beatitudinis.

4. Amor in
Deum.

8. Quarto, & omnium maxime, inflammatur amor in Deum consideratione tanta bonitatis, & tanti beneficij nobis dati, & dati tali modo.

5. Inflammatio
ad muta-
tione Chri-
sti.

9. Quinto, sic etiam animantur omnes ad perfectam imitationem, ut ait sanctus Petrus: Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplum, ut sequamini vestigia eius. Turpe enim esset, & intollerabile, cum ille, ut nos pro nostra ipsorum salute docereret, non dignatus sit tam humilia perpeti; si nos, quorum salus agitur recusemus.

6. Zelus ani-
morum.

10. Denique potest etiam & debet concipi magnus zelus animarum, quas videlicet Deus tanti astimauit, & tanto affectu amauit, & tam magno prelio emit.

7. Pro hac heb-
domada, quid
opus sit.

11. Iuvat etiam habere in promptu hac hebdomada aliquas sententias sacrae Scripturarum ad Domini passionem pertinentes ex psalmis,

vel

vel ex prophetis, & maxime ex Isaia; vel etiam ex Euangelijs, aut ex epistolis Pauli; quæ vel magnitudinem dolorum, ac cruciatuum Christi Domini indicent, vel eius bonitatem, aut effectus mirabiles in hominum reparatione, quæ extra meditationem valde proderunt ad cor excitandum, & etiam ad tollendam nescio quam satietatem, quæ subrepere solet ex continuatione earundem rerum. Hæc autem loca scripturæ poterit Instructor colligere, vel ab alio iam collecta suppeditare. sunt enim multa, & passim occurrent.

12. Cetera, quæ ad hanc hebdomadam pertinent, scripta sunt in libro Exercitiorum clare, & distincte in meditationibus, & additionibus. In particulari autem quæ in fine huius hebdomadae traduntur de regulis ad viatum temperandum, non est, quod scripta dentur, sed verbo tantum explicitur, tum ob alias causas, tum quia non omnibus eodem modo proponendæ sunt, sed adhibita discretione pro cuiusque complexione, & viribus tam corporis, quam animi.

13. Notandum etiam, quod haec regulæ non solum proponi debent hac hebdomada, sed antea etiam aliquo opportuno tempore saltem, si tamen prius factum non est, hic declarentur. Fortasse enim in hunc locum dilatae sunt, ne prioribus hebdomadis nimis oneretur is, qui in Exercitijs versatur, tot documentis extra-

ipsas

ipsas meditationes. In hac autem hebdomada, multo pauciora sunt eiusmodi documenta, & sic magis vacabit Instru-
ctori ea explicare. Expedit
enim ut semper ali-
quid noui af-
ferat,
cum illum cui tradit
Exercitia, in-
uisit.

DE QVARTA HEBDOMADA.**C A P. XXXVI.**

VARTA hebdomada videtur respondere via vnitiae: tota enim exercetur in amore Dei, & desiderio aeternitatis, cuius tanquam exemplar proponitur resurrectio Christi, eaque gaudia, quæ etiam in hoc mundo eam consecuta sunt. Possent etiam hic addi aliæ meditationes de gloria Paradisi, & de futura iustorum felicitate, cuius pignus accepimus in hoc mysterio Resurrectionis Christi: quia iuxta Apostolum, Deus nos etiam conresuscitauit, & confedere fecit eum illo. Quare eo magis excitari debemus ad contemnda terrena, & cœlestia appetenda, iuxta illud ciuidem, Si consurrexisti cum Christo qua sursum sunt querite, qua sursum sunt sapite, &c.

**2 Exercitium de amore Dei est valde aptum ad amorem nostrum in Deum excitandum, & continet quatuor puncta secundissima, & quæ magnam materiam suppeditant ad meditandum. Potest autem duobus modis fieri, primo iisdem diebus cum alijs mysterijs Resurrectionis, ita vt secundo die postquam copta sint mysteria Resurrectionis, incipiatur etiam hæc me-
dita-**

Exercitium
ad amore
Dei.

ditario de amando Deo: eique quotidie vna, aut altera hora tribuatur distincta à meditatione illorum mysteriorum. Alter modus est, vt absoluantur prius omnia illa mysteria, & deinde integer dies, aut duo dies huic vni meditationi assignentur.

Quid aduer- 3 *Est autem bene notandum, & declaran-*
tendum hā-
meditatione
faciens.
mentum hanc meditationem aggredienti, quod in
eo dicitur, amorem magis pendere ex operi-
bus, quam ex verbis, & confistere in mutua qua-
dam facultatum, & omnium rerum communi-
catione. Per hoc enim intelligere debet non suf-
ficiere sibi teneriorem quandam affectum, quem in se sentiat, neque eo contentum esse debere.

Verum est enim quod ait S. Gregorius,
Probatio amoris, exhibitio est ope-
ris; & amor vbi est, magna ope-
ratur; & vbi operari re-
nuit, amor non est.
Nec aliud oc-
currit

circa hanc quartam

DE

DE TRIBVS MODIS ORANDI.

C A P. XXXVII.

Ost Exercitia adduntur aliqua Documenta
vtilia.
S E *documenta aptissima & valde vtilia.*
P R *ut illa profecti spirituali. Primo*
autem loco ponuntur tres mo-
di orādi, non vt omnes qui iam
Exercitia peregerint, in eis exer-
centur (nam hoc non necessarium est) sed po-
nuntur ad complementum doctrinae, & propter
rudiores, & minus capaces, qui scilicet non
ita possunt habere perpetuos discursus in ora-
tione, vt diutius hārent in una materia. Vn-
de in Conflit. part. 7. cap. 4. lit. F. dicitur Exer-
citia plena non nisi paucis, primam hebdoma-
dam cum his tribus modis orandi, pluribus
communicari posse.

2. Primus ergo modus est discurrendo Primus mo-
circa praecepta Dei aut Ecclesie, & circa se-
ptem peccata capitilia, & tres potentias ani-
mæ, & quinque sensus: & hoc non tam specu-
latiue, quam practice, v. g. cogitando in præ-
ceptis quomodo male ea seruauerit, & propo-
nendo in posterum melius seruare, & sic de re-
liquis.

3. Si vero hā materia paulo altius eleuandæ
essent, & exercitans capacior esset, hic modus

discur-
rendi circa
præcepta
Dei, &c.

Alter mo-
dus pro ca-
pacioribus.

prescribi posset. In præceptis consideretur primo præceptum ipsum in se, quam sit bonum, & iustum, & sanctum. Secundo, quam utilis eius obseruantia. Tertio, quomodo antea obseruatum sit, & si bene sit obseruatum, agendo gratias Deo; si contra, dolendo, & petendo veniam. Quarto, proponendo in posterum perfectam, & exactam obseruantiam, & petendo ad hoc gratiam per colloquium. Quo finito si non expleta sit hora, transeatur ad aliud præceptum eodem ordine.

Circa pccata.

4 In peccatis primo videndo singula, quam mala sint, & quam iuste prohibita. Secundo, quantum nocant, si non fugiantur. Tertio, quomodo adhuc fugerit, vel in posterum decreuerit fugere.

Circa sensus.

5 In potentijs, & sensibus cogitari potest primo, quam nobiles, & quam nobis utiles sint singula, vt v. g. intellectus, & deinceps alia. Secundo, ad quem finem date. Tertio, quomodo ijs vsus sit Christus, vel Beatissima Virgo. Quarto, quomodo nos vñ simus, & dolendo quod male, &c. Et idem de alijs potentijis, & sensibus singillatim, & inter alia etiam de facultate loquendi, de virtute motiua, & similibus.

Quid aduentendum in his modis.

6 Est tamen aduentendum, dum cogitamus, quomodo vñ simus his potentijis, vel in meditandis præceptis, quam male ea seruauerimus, & maxime in meditandis peccatis, non ita debeare instituti meditationem, quasi examinare veli-

mus

mus conscientiam, vt fit, cum nos præparamus ad Confessionem, vel etiam velimus de industria elicere contritionem (hoc enim pertinet ad primam hebdomadam) sed hic principalis intentio est cogitare ipsas materias, ex occasione autem fit reflexio ad nos ipsos: & ideo in generali tantum debet fieri hæc reflexio, non multum descendendo ad particularia peccata.

7 Hoc orandi genus dicitur B.P. Franciscus Xauerius commendaré solitus omnibus animabus, quas tractabat, ita vt etiam penitentia loco iniungere soleret, vt mane & vespere aliquod tempus huic impenderent.

8 Quamvis autem in libro Exercitoriorum dicatur, tanto spatio esse immorandum, quo oratio dominica ter recitari possit, tamen si quis in aliquo gustum inueniret, vel utilitatem aliquam spiritualem, deberet ibi hæc diutius, etiam si non posset absoluere omnia præcepta, iuxta id quod dicitur in quarta addit. ad finem prime hebdomadae.

9 In secundo modo orandi notandum est, cum una vox non facit sensum, plures debere conjungi, vt Qui es in celis, aut Sanctificetur nomen tuum. Alia sunt voces, qua sola præbent materiam meditationis, vt Pater, vel Noster.

10 Quod autem hic dicitur de his orationibus, idem intelligendum est de aliquibus scripturae locis, ac presertim psalmis, è quibus aliqui eligi possunt, vel psalmi toti, vel eorum

Hoc genus
orandi à B.
Xauerio co-
mendatum.

Quamvis in
morandum
in his re-di-
cationibus.

Quid in se-
cundo mo-
do orandi no-
tandum.

Orationes
iaculatoriz.

versiculi, qui vberimē pascunt & intellectum, & affectum.

Quamdiu in
modis oran-
di perstien-
dum.

secundum modum
etiam libato
de exercitu
multum

Tertius mo-
dus orandi:

2 Cor. 14.

Non exclu-
duntur ali-
modi oran-
di.

11 Notandum est etiam, cum qui facie Exercitia, bene procedit in hoc orandi modo, ita vt eum satis tenere videatur; non esse necessarium, vt multum in eo procedat, quia sufficit, vt didicerit modum, quo deinde in posterum vti sciat. Quod idem intelligendum est de primo modo, nisi quod cum ille habeat aliquanto maiorem varietatem, utile erit, vt faciat vnum Exercitium circa præcepta, aliud circa peccata, aliud circa potentias animæ, aliud circa sensus, &c.

12 Tertius modus orandi ita intelligendum est, vt in considerandis singulis vocibus aliquius orationis tantum tempus insumamus, quantum communiter una respiratio durare solet. Quod si quis pro sua deuotione amplius morari vellet, poterit quidem, sed tunc potius ad secundum orandi modum pertinebit, quam ad hunc tertium. Iuuat autem hic modus, vt affuefacamus facere orationem vocalem cum attentione, & deuotione debita, vt seruemus illud Apostoli, Orabō spiritu, orabo & mente. Quare hoc Exercitium est valde utile ijs, qui obligati sunt ad horas canonicas, vel ad alias orationes mentales.

13 Quamvis autem hi tres modi orandi hic tradantur, non existimandum est excludi alios modos, quos Spiritus sanctus docere solet, & quos

quos viri in spiritu exercitati secundum experientiam, & secundum rationem, & doctrinam sanam habere solent; vel quos quisque sibi utilles ad suum profectum ipso vnu deprehenderit. Quod idem etiam de nostris ipsis intelligendum est, accedente tamen semper approbatione, & consensu Superioris, vel Praefecti spiritualis, quibus quisque patet facere modum debet, quem in orando tenet, eoque magis si paulum discedat ab ordinario modo. Ceterum tres hi modi non solum alius alii aptior erit pro personarum varietate, sed etiam persona eadem pro varia dispositione animi, vel corporis, aptior erit modo ad vnum modo ad alium, vt v. g. cum aliquis est fatigatus, vel male habet, non erit bene dispositus ad longiorem meditationem, & mentis excursum, & tunc magis iuuabitur secundo, vel tertio modo. Quod intelligendum est non solum in hac quarta hebdomada, sed reliquo omni

DE REGVLIS TRADENDIS.

C A P. XXXVIII.

Corpositæ
regulæ in fi-
ne Exerci-
toriorum.

Egulæ quæ additæ sunt in fine
Exercitiorum, non ideo posítæ
sunt, vt omnibus proponantur,
sed vt quisque eguerit, vel
etiam desiderauerit pro sua de-
votione.

De elec-
tomynarum di-
stributione.

2. Quare illæ, quæ agunt de distributione
elecmynarum, non debebunt dari nisi ijs, qui
locupletes sunt, & qui solent, aut possunt elec-
mynas facere. Similiter quæ agunt de scrupu-
lis, non est cur dentur ijs, qui nullis scrupu-
lis agitantur.

Regulæ ad
catholica do-
ctrinam per-
tinentes.

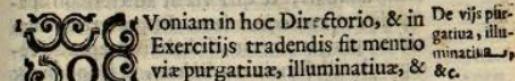
3. Ille item, quæ ad Catholicam doctrinam
pertinent, quamvis ad omnium pietatem con-
firmandam & fouendam valeant; ijs tamen poti-
ssimum, qui in locis vel cum personis suspectis
versantur, secundo loco omnibus etiam opera-
rijs, & ijs qui verbum Dei tractant, tradenda
sunt; quia directe pugnant contra sensa, & dicta
hereticorum nostri temporis.

B R E V I S E X P L I C A T I O

nonnullorum, qua in Directorio de
tribus vijs attingatur.

C A P. XXXIX.

Voniam in hoc Directorio, & in De vijs pù-
gatiis, illu-
minatiis, &
c. Exercitijs tradendis fit mentio
via purgatiæ, illuminatiæ, &
vniuersitatis, & quod his respondent
ordine suo ha quatuor hebdo-
madae; ideo vijs est pro maio-
ri notitia huius rei aliquid addere. Non enim
hoc ita accipiendo est, vt intelligatur aliquis,
peracta prima hebdomada, perfectæ, & plene
purgatus; peracta autem secunda & tertia, per-
fectæ illuminatiæ; & deniq. absoluta etiam quar-
ta, peruenisse ad plenam vniōnē cum Deo. Hęc
enim omnia indigent diurno tempore, studio,
& exercitatione in extirpandis vitijs, in passio-
nibus edomandis, & in virtutibus acquirendis.

2. Verum hoc indicatur, primam hebdoma-
dam proportionate quadam respondere via pur-
gatiæ: quoniam in ea nihil aliud agitur, quam
vt peccata praterita recognitetur & ponderen-
tur, & concipiatur de eis quā maximus dolor &
contritio, & timor aeternæ poenæ: ex quibus fiat,
vt animus abstrahatur ab amore omnis rei ter-
renæ, & fundetur in odio, & detestatione peccati.

Prima heb-
domada: re-
spondere: viz
purgatiæ.

Secunda hebdomada. Partim purgatorum, partim illuminacionis. **Quæ omnia pertinent ad purgationem animæ.**

3 Similiter in secunda, & tertia hebdomada, considerando exemplum Domini Salvatoris tum in vita, tum in passione, & omnes virtutes, quæ in eo tanquam in idea fulserunt, nos quoque discimus, in quo consistat salus, & perfectio hominis, & quæ via sit ad æternam beatitudinem consequendam. Et præterea, cum anima purgata fuerit, si habilis & apta ad recipiendas illustrationes diuinæ, & illapsum, & influxum illius interni luminis; simulque significatur in anima vigor quidam ejiciens omnem concupiscentiam, eamque feruenter faciens ad patientiam paupertatem, contemptum, & omnem alperitatem, & excutiens omnem negligientiam; & disponens ad exequenda bona opera vigilanter & strenue.

Quarta hebdomada. et spondet vniuersitate. 4 Denique in quarta debdomada primum ob Resurrectionem & Ascensionem Domini, in qua simul etiam meditari possumus futuram nostram gloriam, quoniam ut ait Paulus, si Christus resurrexit, & nos resurgentem: deinde vero ex meditatione ad amorem in nobis excitandum, quæ multiplex est, & varia puncta ac materias complectitur, efficitur, ut anima vniatur Deo per amorem, qui concepit meditando bonitatem Dei, & eius beneficia, & quantum nostra causa egerit, atque pertulerit; tum etiam per desiderium coelestis gloriaz, per considerationem praesentiaz Dei in om-

ai

ni re & in omni loco, gaudendo de eius perfectionibus, & optando placere ei soli, idque propter ipsum solum, & nunc eum laudando, nunc magnificando, nunc admirando eius altitudinem, & alijs similibus, quæ ut ante diximus, respondent via vnitiaze.

5 Hac igitur est ratio duplex, cur dicatur has quatuor hebdomadas respondere his tribus vijs, primum propter materias, quæ in earum quaque tractantur, pertinentes ad has vias; & re dicantur quia in eis iaciunt initia singularum, quæ tabubus vijs. Ratio duplex cur hæc 4 hebdomadas respodere dicuntur quia in eis iaciunt initia singularum, quæ tabubus vijs. deinde oportet prosequi cum tempore, & cum studio, si velimas ad aliquam earum perfectionem peruenire. Deinde etiam quia discitur modus ac methodus, quam deinde seruare debemus in prosequenda vnaquaque harum viarum.

6 Ex his ergo sequitur, quod etiam si quis aliquem gustum, aut speciem hujus viæ vnitiaze in quarta hebdomadæ habuit, non præterea debet assidue in ea hærere, sed debet redire ad priores vias, & se diu & ordinarie continere tum in passionum mortificatione, tum in virtutum exercitatione, & in alijs eiusmodi studijs consentaneis vtrique viæ: et si nihil impediat, immo etiam sèpe euenit, ut dum aliquis versatur in vna viâ, sentiat interdum aliquos affectus pertinentes ad aliam viam; nec sunt reiciendi modo ut dictum est, non exerceantur ordinarie ante tempus.

An semper in vna permanendum an ad priorem redendum.

Vnde per
det mensura
fictus.
7 Hoc enim negocium non ex spatio tem-
poris, sed ex mensura profectus pendet. Nam
si quis temere aspirare vellet ad illam viam,
vniuersitatem, esset magna confusio, quia impedi-
ret omnino profectum spiritualem; & insuper
etiam esset res exposita periculis & illusionibus.
Faceret enim perinde ac si quis ex infima schola
transire vellet ad primam non transeundo per
medias: aut si ex infinitis gradibus scalarum
saltu traiuscere vellet ad summos, relictis ijs,
qui sunt interiecti. Sic igitur antequam ali-
quis exerceat se ex professo in via hac, quam
diximus, vniuersia, oportet ut bene purgatus sit
exercitiis via purgatiue, & deinde etiam bene
profecerit in via illuminativa. Ex huius enim
defectu prouenit, ut multi non ambulantes,
sed saltantes in via Domini, post multum tem-
pus, diuersoisque labores vacui virtutibus in-
ueniantur, impatientes, & iracundi, & cum
alijs eiusmodi imperfectionibus.

Pendit ex
electione spi-
ritus.
8 Immo hic gradus ad altiorem viam non
tam ex electione nostra, & voluntate, ac cona-
tu pendet, quam ex directione Spiritus sancti,
cuius mos est ascensiones istas in anima disponen-
te, ut eat de virtute in virtutem: in quo tamen
ad certiorem directionem, & ad praeauendos
errores qui contingere possunt, consulendus est
pater spiritualis, qui animam gubernat, & cum
eius consilio in omnibus procedendum.

QVAB COMBUNDANDA SVNT
ei, qui absoluunt Exercitia.

C A P . X L .

QVAB T qui ex loco calido ad locum Monita cum
frigidum egreditur, facile fieri ab Exercitiis
potest, vt cito frigesiat, nisi dilig-
genter curam adhibeat reti-
nendi calorem ita qui Exercitiis
peractis redit ad communem
vitam, & conuerationem, nihil est facilius, quam
vt feruorem, ac lumen conceptum breuissimo
tempore perdat, præsternit quia quicquid boni
acquisuit, nondum est confirmatum per mo-
dum habitus, sed est tanquam passio quædam,
qua facile remittitur, vel etiam tota amittitur.
Quod cum contingit, omnis fructus, & omnis
labor Exercitorum euanescit.

QVAB 2 Quare hoc primum commendandum est
ei, qui Exercitia absoluit, ut magni stimet hoc
principium, & quasi fundamentum vita bona,
& spiritualis, qnod per Dei gratiam fecit in
Exercitiis; idque à Deo accipiat tanquam be-
neficium, & quidem maximum: & omnia lu-
mina, omnem cognitionem, quam in Exercitiis
acquisuit, credat sibi à Domino Deo donata
peculiariter quodam amore, & vt talia ea conser-
vare, & tueri studeat. Præterea timorem con-
cipiat,

Quid ei pri-
num com-
mendandi.

cipiat, ne si deinceps non vixerit, ut intellexerit esse viuendum; grauius à Deo puniatur ob ingratisitudinem; & quia scienti bonum, & non facienti, maius iudicium est ipsi.

Quid secundū loco.

3 Secundo loco intelligat, se ad huc nihil aliud fecisse, nisi quod bonum semen in eius anima à Deo seminatum est. Vnde nisi hoc semen fouetur, & excolatur, & ad maturitatem perducatur, ut det fructum in tempore suo, per se quidem aut nihil, aut parum est. Itaque hoc primum cauere debet, ne ciuismodi semen, vel à volueribus, idest, à Dæmonibus rapiatur, vel à spiritu suffocetur, nempe à cogitationibus, & cupiditatibus terrenis & vitiolis, ideoque non solum peccata, sed etiam earum occasiones eviter, & illa præsertim ad quas ante Exercitia inclinatus fuit: nam contra hæc potissimum se armare debet, quia facilime recidere potest.

Ad quid tertio hortandus.

4 Tertio hortandus est ad conseruandam, & alendam deuotionem iam conceptam pījs, & spiritualibus excitationibus, inter quas hæc potissimum commendari poterunt. Primo, ut conferuet vīlū meditandi quotidie per dimidiā tam horam, aut etiam integrā, si fieri poterit. Secundo, ut singulis diebus faciat examen conscientiæ per quartam hore partem. Tertio, ut octauo quoque die confiteatur, & communiceat. Quarto, eligat aliquem Confessarium stabilem, cuinque accipiat ut ducem huius spiritualis iteris, & cum eo tractet omnia, quæ ad suam

cōfessionē

animam

animam pertinent. Quinto, legat sāpe pios libros, & habeat bonorum hominum conuersationem, malorum autem fugiat summpere. Sexto, curet proficere quotidie in virtutibus, præsertim in humilitate, patientia, & charitate. Et in summa nitatur ipse quoque ad eam, summam perfectionem, quam in suo statu, & iuxta mensuram Diuinæ gratiae acquirere poterit.

5 Hæc autem sunt fere generalia monita. *Præter ge-*
qua omnibus dari poterunt. Alia sunt deinde, generalia mo-
nitiones, iuxta cuiusque professionem, aut statum, *neas sunt alia*
aut particularem indigentiam addi poterunt; peculiares.

Immo hæc ipsa augeri, & intendi ex maio-

ri aliquorum deuotione, & progressu

spirituali, quod facile aduertet

bonus, & prudens Instru-

ctor, adiutus gratia,

& lumine Do-

mini, &

Sal-

uatoris nostri Dei, cui sit glo-

ria, & honor in fecu-

la. Amen.

**

F I N I S.

I N D E X C A P I T V M .

R o e m i u m de dignitate , & utilitate Exercitiorum , & necessitate Di- rectoriij .	pag. 5
Q u o m o d o inducendi sint homines ad Exercitia . cap. 1.	11
Q u o m o d o dispositus esse debeat , qui ad Exercitia facienda accedit . cap. 2.	15
D e quibus monendus sit Exercitia ingrediens , & de tempore meditandi . cap. 3.	19
D e loco Exercitiis idoneo , & de quibusdam parti- cularibus . cap. 4.	23
Q u a l i s esse , & quid facere debeat , qui Exercitia tradit . cap. 5.	26
D e visitando eo , qui exercetur . cap. 6.	30
D e exigenda ratione meditationis . cap. 7.	32
D e proponenda meditatione . cap. 8.	35
D e varijs hominum generibus , quibus dari pos- sunt Exercitia . cap. 9.	38
D e modo tradendi nostris Exercitia . cap. 10.	45
D e prima hebdomada in uniuersum . cap. 11.	51
D e fundamento . cap. 12.	54
D e duplice examine . cap. 13.	57
D e primo Exercitio prima hebdomada . cap. 14.	60
D e alijs Exercitijs prima hebdomada . cap. 15.	63

K De

INDEX

- De confessione generali . cap. 16. 67
 De fine prima bebdomadae . cap. 17. 70
 De secunda bebdomadae , & primo de fine qui in ea
 pretenditur . cap. 18. 72
 De primis quatuor Exercitijs secundæ bebdoma-
 da . cap. 19. 75
 De quinto Exercitio secunda bebdomadae , quod est
 applicatio sensuum . cap. 20. 79
 De meditationum horis , lectione spirituali , & eo
 qui exercetur visitando . cap. 21. 82
 De electione quanti moments sit , & quis ordo in
 hac materia seruandus . cap. 22. 83
 Quales esse debeant , qui ad electionem admittun-
 tur . cap. 23. 86
 Qualis esse debeat , qui dirigit electurum . cap. 24. 91
 Quae sint res , de quibus est electio . cap. 25. 94
 De triplice tempore ad electionem recte faciendam .
 cap. 26. 97
 Comparatio secundi temporis facienda electionis
 cum tertio , & fusior eiusdem secundi expli-
 catio . cap. 27. 99
 De modo priore , & posteriore bona electionis fa-
 cienda . cap. 28. 103
 De praxi , & ordine electionis . cap. 29. 107
 De ipsa electione iuxta rationem secundi temporis .
 cap. 30. 111
 De eadem electione iuxta priorem , & posteriorem
 modum . cap. 31. 115
 De oratione post factam electionem . cap. 32. 118
 Quid agendum Instructori , cum sentit eum , qui
 electione

CAPITVM.

- electionem facit , ballucinari . cap. 33. 120
 De ijs , qui iam statum habent . cap. 34. 122
 De tertia bebdomada . cap. 35. 124
 De quarta bebdomada . cap. 36. 129
 De tribus modis orandi . cap. 37. 131
 De regulis tradendis . cap. 38. 136
 Brevis explicatio nonnullorum , que in Directorio
 de tribus vijs attinguntur . cap. 39. 137
 Quae commendanda sunt ei , qui absoluunt Exerci-
 tia . cap. 40. 141

